

Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

ei 15.04.2026 * r 2-3/15-526, 7-
1.2/26-00805-2 *
Meie 28.04.2026 nr 1.1-8/1025-2

Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele (KK 526)

Lugupeetud Riigikogu esimees

Vastan Riigikogu liikme Lauri Laatsi kirjalikule küsimusele kütusehindade järsu mõju kohta (KK 526).

1. Milline on kütusehindade järsu tõusu mõju Teie vastutusvaldkonnale tervikuna?

Kütusehindade tõus mõjutab sotsiaal- ja tervisevaldkonda peamiselt kahel viisil: inimeste igapäevase toimetuleku ning teenuste osutamise kulude kaudu.

Inimeste jaoks tähendab see suuremaid kulusid liikumisele, tööle jõudmisele ja vajalike teenuste kasutamisele, eriti piirkondades, kus sõltuvus isiklikust transpordist on suurem. Teenuste puhul puudutab mõju eelkõige sotsiaaltranspordi, koduteenust, toiduabi jagamist, kiirabi ning tervishoiu- ja hoolekandeesutuste logistikat.

Tervise- ja hoolekandeesutuste puhul tuleb arvestada, et statsionaarse ravi, õendusabi ja hoolekande toimimiseks on vajalik ka tugilogistika: toidu, pesu, ravimite, meditsiinivahendite ja muude tarvikute liikumine. Seetõttu mõjutab kütuse- ja transpordikulude kasv ka haiglate, õendusabi osutavate haiglate ja hooldekodude majanduslikku seisut.

2. Millised on peamised riskid Teie vastutusvaldkonnas juhul, kui kütuse hinnad püsivad pikaajaliselt kõrgel tasemel?

Peamine risk on surve kasv inimeste toimetulekule ning teenuseosutajate ja kohalike omavalitsuste eelarvetele. Mõju on suurem seal, kus vahemaad on pikemad ja teenuste korraldamine sõltub rohkem transpordist.

Sotsiaalvaldkonnas võib see suurendada kulusid sotsiaaltranspordile, koduteenusele, hooldusteenustele ja toiduabi jagamisele. Samuti võib see mõjutada inimeste võimalust jõuda tööle, arsti juurde või teiste eluks vajalike teenusteni.

Toimetulekutoetuse statistika ei viita praegu hüppelisele abivajaduse kasvule. Samas tuleb arvestada, et toimetulekutoetus lähtub eelkõige sissetulekutest ja põhjendatud eluasemekuludest. Transpordi- ja kütusekulud ei kajastu toetuse arvestuses sama otseselt kui

eluaseme- ja energiakulud. Seetõttu võib osa tegelikust kulusurvest jääda toetuse statistikast välja.

Kiirabiteenuse kuludest moodustab valdava osa tööjõukulu. Seetõttu mõjutab kütusehinna tõus teenuse kogumaksumust piiratumalt, kuid ka selline lisakulu vajab katet, sest kiirabiteenus peab olema tagatud ööpäevaringselt ja kogu Eestis.

3. Milliseid ettevalmistusi on tehtud võimaliku pikaajalise kütuse hinnatõusu mõjude leevendamiseks, sealhulgas Teie vastutusvaldkonna toimimise tagamiseks?

Riigil on olemas varustuskindluse ja kriisivalmiduse raamistik. Vedelkütusega varustamine on elutähtis teenus ning tarnehäirete korral on kasutatav strateegiline kütusevaru.

Sotsiaal- ja tervisevaldkonnas on keskne, et kriitilised teenused oleksid kaardistatud ja nende toimepidevus tagatud. See puudutab kiirabi, haiglaid, perearstiabi, ravimite kättesaadavust, hoolekandetasutusi, koduteenuseid ja teisi teenuseid, millest sõltub inimese elu, tervis või igapäevane toimetulek.

Inimeste toimetuleku toetamiseks on riik tugevdanud viimast turvavõrku ja hoidnud ära täiendava hinnasurve kasvu. Valitsus loobus energiakandjate aktsiisitõusust, mis aitab pidurdada kütuse- ja energiakulude kasvu mõju inimestele ja teenuseosutajatele. Alates 2026. aastast tõusis toimetulekupiir ning üldine maksuvaba tulu suurenes 700 eurole kuus. Samuti uuendatakse elatusmiinimumi meetodikat ja arendatakse registriandmete kasutamist, et abi jõuaks inimesteni lihtsamalt ja väiksema halduskoormusega.

4. Kas Teie vastutusvaldkonnas on tehtud kriisiplaan olukorraks, kus kütuse tarneahelates võib tekkida tõsiseid häireid või tekib pikem kütuse puudus?

Kütuse tarnekindlus on valitsuseülene küsimus ning kütusetarne häiretega seotud kriisiplaanide koostamine kuulub eelkõige teiste valitsemisalade pädevusse. Sotsiaalministeeriumi roll on tagada, et tervise- ja sotsiaalvaldkonna vältimatud vajadused oleksid nendes plaanides arvesse võetud.

Tervishoius tähendab see kiirabi, haiglate töö, perearstiabi ja ravimite kättesaadavuse tagamist. Sotsiaalvaldkonnas on oluline, et ei katkeks abi inimestele, kes vajavad igapäevast kõrvalabi.

5. Millised on peamised meetmed, mida sellises olukorras rakendatakse?

Sellises olukorras on keskne põhimõtte teenuste prioriseerimine. Ressursid, sealhulgas kütus, suunatakse eelkõige teenustele, millest sõltub inimese elu, tervis ja vältimatu abi.

Vajadusel kohandatakse teenuste korraldust: optimeeritakse sõite, koondatakse liikumisi, kasutatakse digilahendusi seal, kus see on võimalik, ning seatakse esikohale kõige kriitilisemad teenused ja sihtrühmad.

Kohalikel omavalitsustel ja teenuseosutajatel on siin oluline roll, sest neil on kõige parem ülevaade inimestest, kes vajavad abi vältimatult.

Sotsiaalministeerium jälgib olukorda pidevalt ning teeb koostööd teiste ministeeriumite ja Riigikantseleiga, et sotsiaal- ja tervisevaldkond oleks kaasatud süsteemsetesse ja üleriigilistesse lahendustesse. Eesmärk on tagada, et kriitilised teenused toimiksid ning inimesed saaksid vajaliku abi ka keerulisemates oludes.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Gerli Baida
Gerli.Baida@sm.ee